

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasov, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi si Dumineca.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anulu **XLI**

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 92.

Dumineca, 1 Decembre 19 Novembre

1878.

La situatiunea interioara.

Brasov, 27 Novembre 1878.

Andrásy Gyula si Tisza Kálmán au manevratu mana in mana atatu de bine, incatu au ajunsu ér' ei de asupra. Nu este de lipsa se mai adaugemu, ca in procederea lor se arata puçinu scrupulosi façia de recerintiele parlamentarismului nostru austro-ungaru, ca-ci acést'a au documentat'o indetulu toti vorbitorii opozitionali din camere si delegatiuni. Apoi popórele monarchiei cu nemti si unguri cu totu s'au si desvetiatu de a mai asteptá dela guvern o procedere corecta constitutionala si de multu nu vedu in parlamentele nóstre alt'a, decatu numai nisce adunari, cari sunt chiamate a urcá darile si a face tóte pe voi'a ministrilor. Multe s'au vorbitu in privint'a acést'a in diet'a Ungariei. Relele le vedu cu totii, dér' unii n'au voint'a, altor'a le lipsesce curagiulu si éra altor'a potint'a de a face unu pasu energicu spre vindecarea lor, spre delaturarea abuserilor, a tuturor neajunselor vietiei nóstre de statu.

Unu reu nasce pe celalaltu. Déca drumulu, pe care ai pornitu odata este falsu, nu se póte indreptá nicidecum prin aceea, ca 'lu urmaresci mai departe. Trebuie se te intorci si se apuci cararea drépta, alta scapare nu ai. La noi tóte relele existente se incarca acuma pe spatele sistemului domnitoriu, a dualismului, care e declarat de-o pedeca constanta a dezvoltarii nóstre libere interioare. Totu cu dualismulu se scusa si dnii Andrásy si Tisza, candu li s'e imputa, ca au lucratu fara consientiementulu camerelor. Mai deunadile o spuse dlu Tisza pe façia, ca mecanismulu complicatu alu sistemului actualu sta numai in cale unei politice tari si energiose esteriore, care trebuie se-o póte ministrulu nostru de esterne in interessulu monarchiei. Candu este inse vorb'a in diet'a Ungariei de vreo votisare in favorulu guvernului totu d-lu Tisza vine si striga: Déca nu votati ceea ce ve ceru, periclitati positiunea guvernului si printr'ensa esistent'a dualismului; bagati de séma ce faceti. In modulu acést'a a apostrofatu si cu ocaziunea desbaterii asupra proiectului de adresa pe reprezentantii tierii si si-a ajunsu scopulu, — proiectulu de adresa a fostu primitu, desi cu-o majoritate numai de batjocura.

Altu casu. Comitele Andrásy, candu vine cei din senatulu imperialu dela Vien'a se condamnă politic'a s'a, le dice: N'am nimicu cu voi, luative de peru cu ministrulu austriacu, eu am se respundu numai inaintea delegatiunilor. Ei bine, delegatiunile se aduna si comisiunea budgetara austriaca respinge creditulu suplementariu de 41 mil. cerutu de d. Andrásy pentru acoperirea speselor ocupatiunei in anulu acést'a, 'lu respinge din motivulu, ca este cu totul defectuosu, din motivulu, ca tractatulu dela Berlinu nu a fostu incuviintiatu mai inainte de senatulu imperialu, dupa cumu cerea constitutiunea, si d-lu Andrásy ce respunde?

Cestiunea presentarii tractatului dela Berlinu la camere, dice elu, nu me atinge pe mine. Apoi ignorandu votulu de neincredere ce-'lu contiene hotarirea comisiunei budgetare austriace, retrage simplu proiectulu seu de creditu suplementariu si de aci incolo se pórtá asia cá si candu ar' fi fostu vorb'a numai de o mica neintielegere intre densulu si delegatii austriaci.

Nemtii austriaci cá si opozitiunea maghiara au scrisu inse pe stindartulu lor: „Josu cu Andrásy“ si nu voru odihni in lupta contra lui. Situatiunea interioara devine totu mai grava, contrastele totu mai mari. Pre candu Andrásy condamnă in interiorulu seu sistemulu, care-i causéza aceste neplaceri, ómenii lui striga prin lume si tíera, ca Dr. Herbst cu delegatii austriaci nu voiescu nici mai multu nici mai puçinu decatu se scóta dualismulu din tífni.

Tóte neajunsele provinu dér', dupa cum afirma toti, din dualismu si prin elu. Spre a delaturá neajunsele ar' trebui se fia dér' delaturata caus'a lor. Acést'a nu-o póte Andrásy si Tisza. Ei nu se mai potu intórce de pe calea pe care au apucatu. Ea duce dreptu la caderea lor si la — absolutismu.

Mesagiulu de deschidere

a Corpurilor legiutórie romane la 15 Novembre st. v.

Domnilor Senatori! Domnilor Deputati!
Dupa o scurta intrerupere lucrarile d-vóstre legislative reincepu la terminulu prevediutu de Constitutiune.

Concursulu d-vóstre, pururea bine primitu, ne este astadi mai trebuitu de catu ori-candu.

Multumita hotaririi unanime a marilor poteri europene, de a asigurá pacea lumii prin aplicarea sincera a tractatului din Berlinu, resbelulu nu ne mai amenintia si Romani'a póte acuma a'si intrebuintá érași activitatea in dezvoltarea imbunatatirilor sale din laintru!

D-lor Senatori! D-lor Deputati!

Romani'a a intratu astadi cu deplinatate in famili'a Statelor de sine statátore.

Independint'a s'a este astadi recunoscuta de intrég'a Europa! Tóte marile poteri ne dau necontentu dovedi de bun'a lor vointia si de viulu interessu ce pórtá la dezvoltarea si intarirea statului romanu, in nouele conditiiuni ce'i s'au creatu prin actulu internationalu dela Berlinu.

Delegatulu Romanié lucréza alaturea cu delegatii marilor poteri in sinulu comisiunei europene, carei'a este incredintata libertatea si imbunatatirea navigatiunei marelui nostru fluviu.

Autoritatile nóstre si armat'a romana, sub ochii mei, au trecuturi éri Dnnarea spre a luá in posesiune Dobrogea, care prin tractatulu din Berlinu s'a anecatu Romanié!

Organisatiunea provisorie a acestei noue provincii este in cale de a fi indeplinita!

Poterile limitrofe au regulatu representatiunea lor diplomatica pe lenga statulu romanu, in conformitate cu nou'a situatiune a Romanié independente.

Noi amu respunsu cu reciprocitate!

In deosebi simtu multumirea de a ve anuncia, ca relatiunile Mele cu Majestatea S'a Imperatorele Otomanilor s'au restatornicitu pe peciorulu unei depline amicitii si conformu cu prerogativele statelor independinte.

Am ferm'a convictiune, ca si cele-alte mari poteri voru urmá in curéndu esemplulu statelor limitrofe.

Grabn'ca si oficial'a statornicire a relatiunilor diplomatice intre aceste state si intre Romani'a atarna in parte si de d-vóstra!

In adevéru, in ultim'a sesiune estraordinara, d-vóstra patrioticu si intieptu ati primitu tractatulu din Berlinu in tóte dispositiunile sale privitóre la Romani'a.

Ceea ce érá de competint'a d-vóstre, ati facutu, ati indeplinitu. Mai apartiene inse d-vóstra de a pune, conformu cu Constitutiunea nóstra, tíer'a in positiune de a'si dá acele Camere de revisiune, caror'a singure revine modificarea articolelor constitutionale.

Implinindu d-vóstra si acést'a ultima indatorire cu aceeași lealitate, care a presidatu la tóte lucrarile d-vóstre, amu ferm'a convictiune, ca voru disparé ori-ce greutati la statornicirea relatiunilor diplomatice a tuturor marilor poteri cu statulu romanu!

Astfelu pe calea constitutionala d-vóstra veti pune in curéndu tíer'a in positiune de a corespunde la asteptarile Europei, la interessulu moralu, care insusi romanii ilu au de a face se dispara din constitutiunea nóstra principiulu ne mai potrivit cu luminele seculului, acelu alu neegalitatiei politice pentru cauza de religiune.

In intervalulu implinirii procederei ce Constitutiunea nóstra prevede in acést'a materia, activitatea d-vóstre nu va remané zadarnicita. Din potriua ea va fi reclamata de mai multe reforme, ce imperiosu trebuie a fi introduse in deosebitele ramuri ale serviciului publicu.

Cu tóte greutatile politice, prin care amu trecuturi in midioloculu unui mare resbelu, multumita energiei natiunei, a dezvoltarei resurselor nóstre si a economiei, ce a presidatu la cheltueli, starea nóstra financiara este buna, mai

buna decatu ea érá in ultimii nostri ani de pace. Acést'a veti constata-o cu ocaziunea studiarei situatiunei financiare.

Legea comunala, care se astépta de tíera cu o legitima nerabdare, este deja in parte votata. D-vóstra nu veti voi a lasá necompleta lucrarea inceputa!

Prin bravur'a, prin abnegatiunea, ce mai cu deosebire a aretatu populatiunea nóstra rurala in timpul resbelului, ea a dobenditu titluri noue la tóta ingrigirea d-vóstre.

Pentru dezvoltarea bune stari a acestei populatiuni, care in timpu de pace este insusi bogati'a statului, ér' in timpu de resbelu a fostu fal'a natiunei romane, este neaparatu de a se votá mai multe legi si institutiuni economice!

Mai pre susu de tóte, d-vóstra ve veti grabi de a inzestrá tíer'a cu justiti'a popolara, cu legea organisatiunei judecatoriilor de pace, alu carei'a proiectu vi s'a prezentatu inca din sesiunea trecuta de ministrulu de justitia.

Totudeodata pentru a stabili mai bine echilibrulu poterilor in statu, si a se dá justitiabililor mai mari garantii de o buna si nepartinitóre justitia, este, credu, neaparatu cá principiulu inamovibilitatii se fia intinsu si la celelalte trepte judecatoresci; si cá responsabilitatea magistratului inamovibilu se devina o realitate pentru toti, de susu si pana josu.

In acestu sensu ministrulu de justitia ve va presentá in sesiunea acést'a unu proiectu de lege, care se recomanda la tóta seriós'a d-vóstre atentiune.

Esperienti'a dobendita pe campulu de bataia ne-a aretatu imbunatatirile, cari se reclamu de organisatiunea poterei nóstre armate. Pentru grabn'ca introducere a acestor imbunatatiri, eu compezu pe patrioticulu d-vóstre zelu.

Guvernulu meu de mai multu timpu are pregatite proiectele de legi pentru crutiarea padurilor si pentru esploatarea minelor! N'am nevoia de a ve desfasurá catu este de necesariu pentru interesele nóstre economice cá, cu o óra mai n'ainte, aceste proiecte se se prefaca in legi positive.

Grabn'ca unire a sistemului calilor nóstre ferate cu calea ferata Cernavoda-Chiustenge este imperiosu reclamata de interesele nóstre politice si comerciale. Ministeriulu va supune maturei d-vóstre chibzuiru cuvenitulu proiectu de lege intru acést'a!

In fiacare sesiune d-vóstra ati datu unu patrioticu si energicu concursu respandirii instructiunei publice, atatu de trebuincioasa pentru dezvoltarea fortierilor intelectuale si morale ale natiunei. Am ferm'a convictiune, ca si in acést'a sesiune scótele nóstre voru gasi in d-vóstra puternici sprijinitori!

D-lor Senatori! d-lor Deputati!

Cum vedeti, dinaintea Dvóstra se desfasura o campia intinsa de activitate si de folositóre lucrari. Dvóstra si astadata, cá totdeauna, ve veti areta demni de frumós'a misiune ce ve este incredintata, aceea de a satisface trebuintiele nationale, morale si materiale ale iubitei nóstre tieri!

In timpul legislaturei Dvóstre, mari si europene evenimente s'au petrecutu la hotarele si in laintrulu Romanié. Desi cu crude sacrificii, natiunea romana a esitu inse din midioloculu acestor grave evenimente mai libera, mai puternica si mai stimata de catu totdeauna.

Dvóstra ati luat parte la aceste evenimente. Dvóstra ati seversitu mari fapte; ati proclamatu si intemeiatu independint'a statului romanu; ati sprijinitu cu barbatia si cu demnitate drepturile nóstre nationale. Prin eroismulu soldatilor nostri pe campulu de bataia, prin abnegatiunea si sacrificiele de totu felulu ale filor aceste tieri, prin luminatulu si patrioticulu dvóstre concursu, Romani'a 'si-a redobenditu astadi intre natiuni loculu, pe care odinóra 'lu avea in timpurile de marire ale istoriei sale! Meritul acestui insemnatu evenimentu revine in mare parte dvóstre!

Fiti dér' siguri, ca precumu posteritatea uu va uita marile acte ce s'au seversitu in dilele nóstre, asemenea istori'a nu va sterge de pe paginile sale numele acelor, cari au impreuna lucratu la indeplinirea lor!

Am dér' credint'a, ca Dvóstra, precumu ati bine inceputu, precumu bine ati percursu, asemenea veti bine seversu carier'a Dvóstra legislativa!

Si dér' urandu bunu succesu activitatiei Dv., rogu pe Dumnedieu, cá se binecuvinteze lucrarile Dvóstre parlamentara

pentru binele și prosperitatea mamei noastre comune: iubită noastră Românie.

Sesiunea ordinară a Camerilor legislative este deschisă.

Carolul.

(Urmăza semnăturile ministrilor.)

Din diet'a Ungariei.

Dupa multa vorba pro și contra, diet'a a primit în fine proiectul de adresă alu majorității, pe care la partinitu și guvernulu, cu 202 în contra la 180 voturi. Va se dica ministeriulu provisoriu Tisza a invinsu numai cu-o majoritate de 22 voturi. „In primirea acestui proiectu de adresă, care nu spune nimicu apriatu, ci ascunde numai parerile diferite, dîse comitele A. Apponyi la finitu, vedu numai abdicerea parlamentului și prin aceea a natiunei“. — Cu o majoritate mai neînsemnata, că cea de 22 nu s'a mai votatu înca nicairi o adresă atatu de importanta, d'ér' ce e mai tristu majoritatea acést'a de 22 s'a recrutatu érasu mai totu din deputati de ai nationalitatiloru: croati, romani, sasi, serbi, slovaci! Astfelu, dieu — non itur ad astra!

Intre cei ce au vorbitu în contra proiectului de adresa alu majorității au fostu și doi romani din Ungari'a, singurii dintre cei 14 deputati de nationalitate, romana, cari si-au ridicatu vocea cu acésta ocaziune: Deputatul Beiusului d. Parteniu Cosm'a și deputatul din Csehulu Selagiului d. Georgiu Popu, a caror'a cuvântari tîenute în sediuti'a din 25 l. c. le lasamu se urmeze dupa estrasulu din „Nemzeti Hirlap“ rezervandu-ne de a le comentá cu alta ocaziune:

Parteniu Cosm'a: Că nu cumva se se dica, ca în cestiunea epocala de față nu a vorbitu nici unu deputatu nationalu romanu, — isi tîene de datorintia a-si espune vederile sale. Déca ministrulu de externe l'ar' convinge despre aceea, ca ocupatiunea a fostu necesara și déca ministrulu presiedinte ar' poté constata, ca politic'a acést'a este a se considera de inaugurarea unei politice în contra slavismului, n'ar' intardiá nici unu momentu a votá pentru proiectulu de adresă alu majorității. E convinsu, ca ocupatiunea Bosniei și a Herzegovinei, care în cele din urma va duce la aneciune, creaza monarchiei o situatiune fórte grava. Organizatiunea teocratica a statului turcescu, dice, ca nu se poté mai multu sustiené și de aceea nu crede ca este în interessulu nostru, că se legamu sórtea noastră de sórtea Turciei, care întotdeauna a avutu turburari interne, ceea ce n'ar' însemná alta decatu, ca punemu unu butoiu de érba de pusca spre a prinde fulgerulu. Orientalu este alu popóreloru orientale, și chiaru déca Turci'a s'ar' discompune în mai multe state mici independente sub garanti'a Europei, oratorulu nu crede ca aceste state, fia chiaru si slave, ar' deveni instrumentulu politicei rusescei, pentru ca acést'a ar' periclitá libertatea loru. Monarchi'a noastră a gresitu, candu a lasatu că rursulu se ia rolulu unui liberatoriu alu chrestiniloru din Orientu, ca-ci prin acést'a a neglesu de a-si castigá simpatihie și increderea acelora. Politic'a esterióra a guvernului nostru, care se ingrigesce numai de adi pe mane, a fostu în tóta privinti'a stérpa. (Asiá e! în steng'a.) Déca ar' fi voitu se ajunga unu rezultat mai mare pentru viitoriu, ar' fi cautatu aliantia aceloru poteri, cari au interessu a se aperi în contra panslavismului. Doue elemente sunt, pe cari natur'a le aviséza unulu la altulu și cari numai împreuna potu traí séu mori, și aceste sunt: elementulu maghiaru și romanu. (Aprobari în steng'a.) Si cu tóte astea ministrulu de externe n'a protestatu la Congressu nici macaru c'unu cuventu în contra procederei perfide si lipsite de ori-ce morala a rursului, care a ciontitu teritoriulu statului romanu — pre candu trebuia se nu pérda din vedere, ca o aliantia sincera între Romani'a și Ungari'a erá dictata de interesele vitali ale ambeloru tîeri. Déca ministrulu-presiedinte a sustienutu, ca tractatulu dela Parisu n'a potutu se impedece nici uniunea principatelor romane, apoi observa, ca de acést'a uniune Ungariei n'are sei para de locu reu. Acestei uniuni avemu se-i multiamimu, ca în loculu aloru doue principate slabe, cari nici poteau traí, nici mori, astadi e Romani'a, care în timpu de 20 ani a facutu progresse uriasie în civilizatiune, a introdusu sistemulu parlamentariu, casatori'a obligatóre civila, a impamentenitu tîerani, și ne-a întrecutu pe noi cu aceea, ca a stersu pe lenga pedéps'a trupésca și pe cea de mórte, a secularisatu averile monastiresce, a introdusu procedur'a verbalá, juriulu, și si-a organizatu armat'a catu se poté mai bine, este unu astfelu de vecinu pentru noi, pe care la casu de nevoia,

potemu se contamu în tóta privinti'a. Inse pentru că se se póta realisá o asemenea aliantia sincera între noi și Romani'a, este de lipsa înainte de tóte, că si în patri'a noastră se se introduca o politica interióra corespundatóre, și cu elementulu romanu se nu tractamu în modu atatu de masteru că pana acuma. Legea nationalitatiloru nu se observa nici în spiritulu, nici în liter'a ei, e ertatu ori si cui a-o calcá, și mai cu séma nationalitatea romana se persecuta pe tóte terenele. Din tóte punctele aceste de vedere și considerandu, ca adres'a majorității invólva unu votu de incredere pentru guvernulu, declara, ca nu-o poté primi.

Georgiu Popu: Cu multiamire isi aduce aminte de declaratiunea recunosctóre, ce a facut'o deunadile d. Zsedényi amintindu vitejia, ce au dovedit'o romanii împreuna cu ungurii în batalia de pe campulu panei. Acést'a — dice — este unu fenomenu atatu de raru din partea barbatiloru de statu maghiari și tocmai pentru aceea face o impressiune atatu de placuta și bineface-tóre, incatu me simtiu indemnatu a multiami aci înainte parlamentulu dlui deputatu pentru acést'a. Din acea declaratiune a lui Zsedényi se mai poté deduce, ca colosulu rusescu nu poté contá pe romani, precumu arata acést'a adeveratele întem-plari; d'ér' densulu ar' fi aflatu în privinti'a acésta o dovada multu mai noua și apropiata în evenemintele ce se petrecu în dilele noastre; este cunoscutu, ca Romani'a a cerutu dela tóta lumea, și în prim'a linia dela guvernulu nostru, ajutoriu pentru aperiarea s'a în contra rursului; intru aceea noi în starea noastră nefericita dualistica n'am fostu în stare se ne aparamu nici pe noi insine în contra rursiloru! C'unu cuventu ds'a vede în pactulu dualisticu dela 1876 isvorulu tuturor calamitatiloru, ca-ci dualismulu numai a facutu cu potintia, că guvernulu se comita în interiorulu tîerei atatea rele, și a incuragiatu pe absolutismulu austriacu a portá o politica orientala atatu de fatala. Intréba apoi pe ministrulu-presiedinte ca elu ce felu de politica pórtá? pentru ca aceea, ca nu pórtá o politica, care se fia în interessulu Ungariei, ia spus'o destulu de lamuritu natiunea maghiara la Debretinu, ia spus'o în tóte cercurile de alegere, unde elementulu maghiaru se afla în majoritate compacta și a carora deputati siedu mai fara exceptiune pe bancele opositiunei. Asia de claru și espressu a vorbitu natiunea maghiara, incatu dlui Tisza n'a aflatu în totu cuprinsulu Ungariei unu singuru cercu de alegere maghiaru, care sei fi incredintiatu mandatulu, ci s'a vediatu silitu a se duce între acele nationalitati, pe cari le amenintiá odinióra cu sdrobire. Ce cruda ironia a sórtei, ca acel'a, care voiea se calce în pecióre pe nationalitatile tîerei, s'a calcatu pe sine insusi. (Claritate și aprobari în steng'a estrema.)

Adeveratu, ca ministrului-presiedinte ia succesu de a impinge pe romani de pe tóte terenele vietiei politice și a-i aruncá într'o deplina apathia; d'ér' óre bine a fostu acést'a în timpurile critice de astadi, candu patri'a acést'a are lipsa de toti fii sei? — Politic'a esterióra, pe care o urméza ministrulu-presiedinte, e o politica directu rusesca, precumu o dovedescu proiectulu de adresă croatu și descoperirile cele mai noue ale ministrului de externe romanu Cogalniceanu; și în adeveru este unu mare cinismu din partea ministrului-presiedinte, déca dupa politic'a s'a tradatóre de pana acuma înca mai crede, ca séu romanii séu grecii vomu fi atatu de habauci, se ne incredemu în cuvintele lui și se basamu esistentia noastră pe grati'a lui muscalésca. — În fine ne dice, ca natiunea romana și maghiara, avendu interesele comune, sunt avisate a tîené stensu un'a cu alta în contra inamicului comunu. (Aprobari în steng'a estrema.)

Ocuparea Dobrogei.

Celu mai importantu evenimentu este astadi ocuparea și luarea în posesiune a Dobrogei de catra romani. Publicamu mai la vale actele memorabile relative la acést'a. Foile bucurescene de Vineri ne aducu și teostulu notelor schimbate între ministrulu de externe Cogalniceanu și ministrulu-resiedinte alu Rusiei la Bucuresci, d. br. Stuart, cu privire la arangiamentulu relativu la comunicatiunea armatelor ruse prin Dobrogea. Guvernulu romanu și rursu s'au întielesu d'ér' întreolalta asiá, că stipulatiunile conventiunei dela Aprile 1877 în privinti'a trecerei armatelor ruse se se estinda și asupra Dobrogei, pe timpulu determinatu în art XXII alu tractatului dela Ber-

linu. Asiá d'ér' guvernulu romanu nu a mai trebuitu se inchiaie o noua conventiune, ci a fostu de ajunsu a dá o declaratiune în sensulu memoratu, la care a respunsu guvernulu rusescu facédu din partesi aceeași declaratiune.

NOI CAROLU I.

Prin grati'a lui Dumnedieu și vointi'a nationala Domnu alu Rmoaniloru.

La toti de față și viitori sanetate!

Locuitoriloru Dobrogei.

Marile poteri europene, prin tractatulu din Berlinu, au unitu tîér'a vóstra cu Romani'a.

Noi nu intramu în otarele vóstre, trase de Europ'a, că cuceritori; d'ér' o sciti și voi, multu sange romanescu s'a versatu pentru desrobirea popóreloru din drépt'a Dunarei.

Locuitoriloru de ori-ce nationalitate și religiune! Dobrogea, vechi'a posesiune a lui Mircea celu betranu și a lui Stefanu celu mare, de astadi face parte din Romani'a. Voi de acum aternati de unu statu, unde nu vointi'a arbitrará, ci numai legea desbatuta și incuviintiata de natiune otaresce și ocarmuiesce. Cele mai sante și mai scumpe bunuri ale omenirei, viéti'a, onórea și proprietatea, sunt puse sub scutulu unei constitutiuni, pe care ne o ravnescu multe natiuni straine. Religiunea vóstra, famii'a vóstra, pragulu casei vóstre voru fi aperate de legile noastre și nimeni nu le va potea lovi fara a 'si primi leguit'a pedépsa.

Locuitori musulmani! Dreptatea României nu cunósce deosebire de nému și de religiune. Credinti'a vóstra, famili'a vóstra voru fi aperate de o potriava, că si ale chrestiniloru Afacerile religiunei și ale familiei voru fi pentru voi incredintiate apararii multiloru și judecatoriloru alesi din némulu și legea vóstra.

Si chrestini și musulmani, primiti d'ér' cu incredere autoritatile romane; ele vinu cu anume insarcinare de a pune capetu dureróseloru incercari, prin care ati trecutu, de a vindecá ranele rebelului, de a aperi persón'a, averea și interesele vóstre legiuite, în sfirsitu de a ve desvoltá bun'a stare morale și materiale.

Armat'a romana, care intra în Dobrogea, n'are alta chiamare de catu de a mantiené ordinea, și modelu de disciplina, de a ocroti pacinic'a vostra vietuire.

Salutati d'ér' cu iubire drapelulu romanu, care va fi pentru voi drapelulu libertatii, drapelulu dreptatii și alu pacii.

În curédu provinci'a vóstra, pe calea constitutionale, va primi o organizatiune definitiva, care va tîené séma de trebuintiele și de moravurile vóstre, care va asiadiá pe temelii statornice positiunea vóstra cetatiénésca. Pana atunci autoritatile romane au, ca antaia indatorire, de a cercetá si indestulá trebuintiele vóstre, de a ingriji de bunulu vostru traiu, de a ve face a iubi tîér'a la a careia sórte de acumu este lipita și sórtea vóstra.

Că antaia dovada a parintescei noastre ingrijiri pentru voi, a dorintiei noastre de a usurá greutatile vóstre, noi desfiintiamu dijm'a de orice natura pentru anulu 1879. Dela 1 Ianuariu, 1880 ea va fi inlocuita prin o dare banésca mai drépta și mai usióra pentru agricultori.

Emleaculu (impositu pe capitalulu imobiliaru din orasie și sate), impositulu pe venitululu imobiliaru din orasie, temetuatulu (impositulu de 3 la suta asupra lucrului agriculturiloru și mestesiugariloru), impositulu asupra chiriei carciunelor, cafeneleloru, bacanielor, hanuriloru, tóte aceste se voru preface dela 1 Ianuariu 1879 într'o dare banésca mai usióra și mai drépta; érbedelulu (impositu pentru scutirea din armata), darea entisalc (tas'a de 2 și jumetate la suta pe vendiéreca vitelor) și tas'a pe mori se desfiintieza cu totul.

Si d'ér', chiamandu binecuvéntarea celui a totu puternicu, în numele și cu invoierea Europei, Noi luamu astadi în stapanire provinci'a Dobrogea, care devine și este tîéra romana, și tramitiendu-ve domnésca noastră salutare, ve uramu, că acésta di se devina, pentru acésta noua parte a României, inceputulu unui viitoriu de pace și de inflorire, inceputulu bunului traiu și alu infratirii între fii aceleiasi tîeri.

Datu-s'a în Bucuresci, la 14 Nóvembre, anulu gratiei 1878 și alu 13-lea alu Domniei Nóstre.

Carolul.

(Urméza semnăturile ministrilor.)

Inaltu ordinu de di.

Dupa ce a trecut in revista trupele asiediate pe platoul de langa gar'a Brailei M. S. R. Principele le-a adresatu urmatoriulu ordinu de di:

Ostasi!

Marile poteri européne, prin tractatulu din Berlinu, au unitu cu Romani'a Dobrogea, posesiunea vechiloru nostri Domni.

Astadi voi puneti piciorulu pe acestu pamentu, care redevine tíera romana.

Voi nu intrati in Dobrogea, cá cuceritori, ci intrati cá amici, cá frati ai unoru locuitori, cari de acum sunt concetatianii vostri.

Ostasi! In nou'a Romania, voi veti gasi o poporatiune, in cea mai mare parte romana! Dér' veti gasi si locuitori de altu nému, de alta religiune. Toti acesti'a, devenindu membri ai statului romanu, au dreptu de o potriua la protectiunea, la iubirea vóstra.

Intre acesti'a veti aflá si poporatiuni musulmane, a caror'a religiune, familia, moravuri se deosebescu de ale nóstre. Eu cu deadinsulu ve recomandandu de a le respectá.

Fiti in mediuloculu nouiloru vostri concetiani ceea ce ati fostu pana acum si in timpu de pace cá si pe campulu de onóre, ceea ce cu mandria constatu, ca ve recunósce astadi Europ'a intréga, adeca modelu de bravura si de disciplina, aperiatorii drepturiloru Romaniei si inaintemergétorii legalitatii si civilizatiunei européne.

Cale buna dér', ostasiloru, si Dumnedieu se ve protéga.

Cugetarile Mele cele mai afectuóse sunt nedespertite de voi.

Se traiésca Romani'a!

Datu in Brail'a, la 14 Nov. anulu 1878.

Carol.

Notele diplomatice privitóre la ocu pareu Dobrogei

„Monitorulu oficiale“ publica urmatóriele dóue note diplomatice:

Not'a adresata de Escelenti'a S'a d. ministru alu afaceriloru straine cu dat'a de 13/25 Nov. 1878 sub Nr. 16,877 Escelentiei Sale d-lui ministru resiedinte alu Russiei.

Domnule baronu! Prin not'a cu dat'a de 20 Oct. (10 Nov.) Nr. 33, Escelenti'a Vóstra, in numele guvernului imperialu, a produsu guvernului princiariu conclusiunea unui arangiamentu relativu la comunicatiunile armatelor russe prin Dobrogea, si a esprimat dorinti'a, cá acestu arangiamentu se precedeze trecerea trupeloru princiare in susu dis'a provincia. Spre confirmarea explicatiuniloru preschimbate in acésta privintia cu Escelenti'a Vóstra in mai multe convorbiri si a declaratiuniloru autorizate facute de Escelenti'a Vóstra sunt insarcinatu si am onóre a ve notificá, d-le baronu, ca, dupa opiniunea guvernului princiariu, stipulatiunile, care reguléza astadi trecerea armatelor russe prin Romani'a, potu si trebuie se fia aplicate si Dobrogei, in acele din dispositiunile lor, care se reporta la comunicatiunile trupeloru imperiale, conformu art. XII alu tractatului din Berlinu. Cabinetulu princiariu sperá, ca cabinetulu imperialu va considerá cá pe deplinu satisfacátore declaratiunea de mai susu si va ordoná de urgentia adoptarea mesuriloru destinate a asigurá transmissiunea teritoriului Dobrogei in manile autoritatiloru romane, si a facilitá luarea in posesiune imediata a acestei provincie de catra trupele princiare. Rogandu pe Escelenti'a Vóstra se binevoiésca a ne onorá cu unu respunsu in acésta privintia, profitu de present'a ocaasiune, pentru a ve reinoui, d-le baronu, asigurarea inaltei mele consideratiuni.

Semnatu: Cogalniceanu.

Nota adresata de Escelenti'a S'a domnulu ministru resiedinte alu Russiei la Bucuresci cu dat'a de 13/25 Nov. 1878 sub Nr. 1499, Escelentiei Sale domnului ministru alu afaceriloru straine alu Romaniei.

Domnule ministru! Spre respunsu la not'a Escelentiei Vostre cu dat'a de 13 curentu, No. 16,877, am onóre a ve informá, domnule ministru, ca sunt autorisatu de Escelenti'a S'a domnulu de Giers, gerinte alu ministrului imperialu alu afaceriloru straine, de a face guvernului princiariu declaratiunea urmatóre: Cabinetulu imperialu doresce, cá stipulatiunile, care astadi reguléza trecerea armatei russe prin Romani'a, se fia aplicate si Dobrogei in acele din aceste dispositiuni, care se repórta la comunicatiunile armatei russe, conformu art. XXII alu tractatului din Berlinu. Condițiunea pusa de acestu articolu relativu la conclusiunea intre ambele state a unui

arangiamentu pentru comunicatiunile armatei nóstre prin Romani'a, fiindu asia indeplinita, speru ca guvernulu imperialu nu va avé de catu a se bucurá de concursulu ce va gasi din partea guvernului princiariu pentru a asigurá armatelor nóstre comunicatiuni pe atatu de comode si de sigure catu va fi cu putintia. CREDU DE A MEA DATORIA DE A ADAUGÁ, CA CONFORMU ORDINELORU CE MI S'AU COMUNICATU DE ESCELENTI'A S'A DOMNULU DE GIERS, AM INVITATU CHIARU ACUMA PRIN TELEGRAFU PE DOMNULU Belezkerkovetz, guvernuru la Tulcea, de a procedá imediatu la remiterea Dobrogei in manele autoritatiloru princiare, insarcinate cu luarea in posesiune a acestui teritoriu. — Binevoiti, domnule ministru, a primí asigurările inaltei mele consideratiuni.

Semnatu: Stuart.

Congressulu nationalu bisericescu

alu romaniloru gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a.

Siedinti'a 22-a din 22 Oct. (3 Nov.) Dupa formalitatiile indatinat dep. Munteanu face o interpelatiune relativa la economulu, care trebuie se-lu aiba ep. Popasu in intielesulu canóneloru. Presidiulu indata respunde, ca ep. Popasu are economu dupa cumu ceru canonele pe senatulu epitropescu, unu economu in sensulu statutului organicu n'are nici unu arhieru. Se va nisuf inse, cá catu iérta impregiurarile toti se aiba economi. Congressulu ia lucrulu spre sciintia. Dep. Rotariu din mai multe considerante puternice propune: In Timisior'a se se infintieze unu consistoriu pentru cele 4 protopopiate, ce apartienu adi de dieces'a Aradului, deocamdata sub acésta diecesa, si se se insarcineze sinodulu eparchialu din Aradu, cá in sesiunea sa viitóre se-lu reactiveze intre marginile legeri. — Se transpune comisiunii organizátore.

Dupa acestea se incepe desbaterea speciala asupra despartirei fonduriloru comune. Babesiu nu se invoiesce, cá fondurile se se imparta dupa numerulu sufleteloru si propune, cá sinodele eparchiale se faca impartirea cumu voru sei si numai, déca acelea sínóde nu s'ar' poté intielege, atunci se decida caus'a congressulu. Acesta parere se primesce aprobe cu unanimitate. — I. Traila reportéza, ca comisiunea pentru procedura in cause divortiale si matrimoniale a respinsu proiectulu din partea consist. metrop. si asterne unu operatu nou si ca pentru causele disciplinare a lucratu Marienescu unu proiectu. Congressulu dupa unele discussiuni mai multu formale primesce procedur'a in causele matrimoniale in modu provisoriu, proiectulu pentru causele matrimoniale ilu respinge. Trombitasiu reportéza despre o representatiune in cestiunea protop., care se transpune sinodulu eparchialu competentu, apoi despre infintierea de cancelarii pentru protopopi, care se adopta si se recomanda sínódeloru protopopesi se se puna in lucrare.

Totu Trombitasiu reportéza despre harthia metropolitulu, prin care se justifica pentru netienerea congressulu prorogatu si suspenderea congressulu conchiamatu pe 16/28 Oct. 1877. Presidiulu arata in acea harthia mai antaiu motivele, care l'au indemnatu se proróge congressulu, crediendu, ca prin aceea se voru poté discuta si pregati proiectele necesare pentru congressu; apoi mai aduce cá motivu justificativu afacerile diecesei Aradului, unde a fostu personalu angagiatu, apoi afacerile cele multe si grele din Archidieceasa, care i-a sdruncinatu senatatea. Pana si-a vediatu de senatate, a inaintatu timpulu si apoi nu s'a mai potutu intr'uni congressulu. In anulu trecut a convocatu congressulu in sesiune ordinara, dér' a venitu in conflictu cu ministrulu de culte, care a datu o interpretatiune particulara statutului organicu. — Apoi se cetesce circular'a ministrului de culte, prin care a sistatu congressulu in anulu trecut. Din aceea se vede lamuritu, ca ministrulu cere dela Metropolitu, cá mai antaiu se arete guvernului, ca conchiamu congressulu si numai dupa ce a primitu incuviintiarea din partea monarchului, se conchieme congressulu si se ficseze terminulu. — Presidiulu propune la urma, cá congressulu se precizeze durat'a congressulu presentu asiá: cá acésta se se compute dela 1 Oct. a. c. 1878 pana la 30 Sept. 1881 si mandatele deputatiloru congressuali alesi inca in anulu trecut, se aiba valóre pe unu periodu astfelu precisatu.

Comisiunea propune, ca reportulu presidiului se ia la cunoscintia cu acelu adausu, ca in viitoriu se evite, catu se poté unu conflictu cu guvernulu, ér' propunerea pentru prelungirea mandatului deputatiloru se nu se primésca. Din cauza, ca ces-

tiunea este fórté momentósa si nu se póte decide la momentu, se amana discussiunea si se inchieia siedinti'a.

Siedinti'a a 23-a din 22 Oct. (3 Nov.) Dupa formalitatiile indatinat se incepe discussiunea asupra causeru justificative, din care nu s'a potutu tiené congressulu.

Rep. Anani'a Trombitasiu propune: Congressulu se ia spre cunoscintia reportulu inaltului presidiu relativu la congressulu convocat pe 16 Oct. 1877 si Présanti'a S'a se caute pe viitoriu a implini tóte formalitatiile esactu si a se feri de orice conflictu cu guvernulu, cu atatu mai vertosu, ca acésta interpretéza stat. org. in defavorulu nostru. Sesiunea actuala a congressulu amesuratu prescripteloru stat. org. se incepe din Oct. 1877 pana 1878. — Metropolitulu in decursulu desbateriloru asupra acestui obiectu da presidiulu episcopului Popasu si apoi pentru justificarea sa mai adauge, ca in anulu trecut a facutu aratarea receruta cu 23 de dile inaintea terminulu de intrunire crediendu, ca acelu timpu va fi de ajuns, pe viitoriu va cauta a evita orice conflictu. Catu pentru congressulu prorogatu 'i pare reu, dér' in viitoriu se va conformá pe deplinu prescrieriloru.

— Dep. Gaetanu face o propunere ceva mai schimbata decatu a comisiunei. — Lengheru dice, ca congressulu se primésca, cá motivu justificativu starea sanatatii, dér' apoi presidiulu se fia facutu dispositiuni, cá din caus'a acesta se nu suferé biseric'a. Ce se atinge de acelu motivu, ca materialulu n'a fostu pregatitu, nu se póte admite. Apoi nici acelu motivu, ca metrop. a participatu la dieta, inca nu se póte considera de motivu din cauza, ca biseric'a e mai antaiu. Apoi propune, cá se se alega o deputatiune de 5, care se arete ministeriului relele ce au urmatu in metropolia din cauza, ca nu s'a intrunitu congressulu. — Dep. Babesiu se afa préplacatu miscatu prin delicateti'a par. metrop., carele a datu deplina libertate congressulu a se pronuntiá liberu in acésta cestiune si doresce, cá si congressulu se se arete cu mai mare delicateti'a faciá de Esc. Sa. Catu., pentru caus'a, ca nu s'a intrunitu congressulu, in anulu trecut, acésta vine de acolo, ca ministrulu culteloru a asternutu actulu de convocare consiliului de ministri, care nu se aduna usioru. Propune: Congressulu luandu in considerare motivele par. metr. si declaratiunile Présantiei Sale si vediu, ca la conchiamarea congressulu actualu s'a acomodat procedurei pofite de poterea statului, ia acele motive spre sciintia. — Trombitasiu mai apera incaodata propunerea comisiunii. — Presidiulu pune la votu propunerile. Propunerea lui Babesiu se primesce si din a comisiunii numai partea din urma.

In privinti'a intregirei consistoriului metropolitanu se propune si congressulu primesce: asessorii consistoriului metropolitanu se declara si pe viitoriu alesi in senatulu scolaru si epitropescu, ér' in locurile vacante atatu in senatulu bis. catu si scolaru si epitropescu, se face alegere noua. — Se face alegere pentru cele trei locuri vacante. Pentru senatulu bis. la antaia alegere n'a capetatu nici unu candidatu majoritate. Pentru senatulu scolaru a intrunitu St. Iosifu, dir. gimn. 27 voturi, Trombitasiu 18; pentru senatulu epitropescu N. Fratesiu 41. Presidiulu anuncia alesi pentru senatulu scolaru: St. Iosifu; pentru senatulu epitropescu: N. Fratesiu. Pentru senatulu bis. se face votisare restrinsa intre I. Hanea si vic. N. Popea. Dér' votisarea se amana pana la siedinti'a urmatóre. Comisiunea financiara reportéza prin dep. Ianculescu, de unde se vede, ca fundatiunea facuta de fericitul metropolitu Siagun'a pentru infintierea a 2 episcopii noué s'a urcatu la 86,667 fl. A sporitu cu 12,394 fl. Reportulu se ia spre sciintia. — Bugetulu consistoriului metropolitanu se stabileste: pentru secretariulu consistoriului metr. 1206 fl. actuariulu 600 fl. servitoriulu 100 fl. spese de cancelaria si tiparituri 500 spese extraordinare 200 fl. spesele pentru intocmirea consistoriului metropolitanu 1400 fl. chiria pentru cancelaria metrop. 100 fl. Acoperirea se face a) din tacele apelatoriale camu 200 fl. restulu se implinesce prin repartitiune intre cele trei diecese. — Mai in urma se reportéza despre ratiociniile consistoriului metropolitanu de pe anii 1877 pana 1878. Se iau spre sciintia si se aproba. Cu acestea se inchieia siedinti'a.

Estrasu dupa „Tel. Rom.“

(Va urmá.)

